

Veelzijdige VOM-docent neemt het noorden voor zijn rekening

Cursussen Chemisch Voorbehandelen, Galvanotechniek én Poedercoaten

De 45-jarige Alfred Stegeman is een veelzijdig VOM-docent. Hij geeft nu alweer zo'n vijf jaar diverse VOM-cursussen: Chemisch voorbehandelen, Galvanotechniek én Poedercoaten. Daarnaast droeg hij de nodige lesstof aan bij de schrijvers van de cursussen Poedercoaten en bijvoorbeeld talloze vragen voor de examens Chemisch voorbehandelen. Uit die database kan nu nog rijkelijk worden geput bij het samenstellen van de eindtoetsen. Momenteel geeft hij gemiddeld twee à drie cursussen per jaar, alle bedrijfsintern. En neemt hij ook zelf de praktijkgedeelten van de examens af.

Stegeman heeft een technische achtergrond. Als jongeling volgde hij de opleiding mbo elektrotechniek, waar zijn belangstelling al uitging naar oppervlaktebehandeling als vakgebied en met name de chemische aspecten daarvan. Na zijn schooltijd kwam hij via een galvanobedrijf terecht bij Wabco in Meppel, een van de toonaangevende leveranciers van elektronische rem- en bedieningssystemen voor bedrijfsvoertuigen wereldwijd. Hij was daar negen jaar werkzaam, onder meer als voorman oppervlaktebehandeling. Maar hij beperkte zich daar niet toe. In die periode volgde hij in zijn vrije tijd een opleiding milieukunde en implementeerde hij als milieu- en arbocoördinator binnen het bedrijf onder meer de ISO 14.001-norm. "Die achtergrondkennis is nu trouwens ook mooi meegenomen in mijn VOM-werk als cursusleider."

WERKNEMER EN EIGEN BAAS

Vervolgens was hij negen jaar als account manager werkzaam bij Mavom, welbekend specialist in productie, marketing en verkoop van hoogwaardige chemische producten voor industriële toepassingen. "Met mijn chemische achtergrond en belangstelling was ik er goed op mijn plek." Gedurende twee jaar had Stegeman een eigen bedrijf in ontlakkingstechniek: Cleancoat. "Door de crisis is dat helaas niet verder van de grond gekomen, waarna ik diverse korte dienstverbanden had, onder meer bij poedercoa-

tingproducent Oxyplast in België." Inmiddels heeft hij zijn thuishaven gevonden bij Kluthe Benelux, vooraanstaand producent van chemische producten en processen voor oppervlaktebehandeling van metalen en kunststoffen. In het programma bevinden zich onder meer koelsmeermiddelen, metaalreinigers, ontvettingsmiddelen, fosfateringsmiddelen, lakverduuners, spoelverduuners, finishreinigers en ontlakingsmiddelen. Vanuit zijn woonplaats nabij Meppel heeft Stegeman Noord- en Oost-Nederland als werkgebied onder zijn hoede. Daarnaast heeft hij een eigen trainings- en adviesbedrijf: A.S.B. Training en Advies, waarmee hij overigens ook voor de VOM werkt.

CURSUSLEIDER

Via zijn werkring Mavom werd hij destijds door de VOM benaderd om cursussen te gaan geven. "Mavom gaf ook zelf bedrijfsinterne trainingen aan klanten, en had van oudsher nauwe banden met de VOM. In die tijd zochten ze nieuwe cursusleiders en kwam ik om de hoek kijken. De cursussen Poedercoaten werden herschreven, waarbij het gedeelte chemisch voorbehandelen er als apart blok uit werd gehaald. Dat is toch een specialisme op zich. Die cursus was mij op het lijf geschreven, hoewel ook Poedercoaten geen probleem is. Van het een kwam het ander, en zo wist de VOM me ook te strikken voor bedrijfsinterne cursussen Galvanotechniek in het noorden van het land."

BEGRIIP KWEKEN TUSSEN NIVEAUS

Die laatste cursus heeft hij nu één keer gegeven, bij een bedrijf in Coevorden. "Leuk groepje van zeven mensen, maar heel divers: mensen van de werkvloer, management en directeur-eigenaar namen eraan deel. Uitdaging! Begrip kweken tussen die verschillende niveaus en je lessen daarop afstemmen. En vergis je niet: vaak is er meer technische kennis aanwezig op de werkvloer dan bij de directie... zeker naarmate het bedrijf groter of ouder is, is dat zo gegroeid. De directeur heeft vaak geen tijd meer om zich in techniek te verdiepen, omdat hij de zaak moet runnen. Des te leuker om als cursusleider dan die bruggen te slaan."

Stegeman noemt daarvan nog een ander voorbeeld: onlangs gaf hij een bedrijfsinterne VOM-cursus Chemisch voorbehandelen in Meppel. "De deelnemersgroep bestond uit mensen die zowel vóór als in de badenreeks werkzaam zijn, die dus niet of juist wel rechtstreeks met chemie te maken hebben. Het is dan even zoeken naar de juiste noemer, maar beide niveaus hadden veel baat bij de lesstof... en kregen meer inzicht in het hele bedrijfsproces, meer begrip voor het werk van hun collega's."

HET LICHT ZIEN

Enthousiast vervolgt hij: "Het leukste van de cursussen vind ik dat je aan het eind van de rit een groep kunt achterlaten met het gevoel dat ze 'het licht hebben gezien', dat ze

snappen waar ze mee bezig zijn. Het gaat er niet om dat ze alle chemische formules en theorie kennen, laat staan dat ze een boek uit hun hoofd hebben geleerd, maar dat ze iets extra's kunnen met de handvaten die ik ze heb aangereikt: dat ze de lesstof in hun eigen werkwijze kunnen toepassen, en nog vakbekwamer zijn geworden dan ze al waren." Of nog anders gezegd: "Het mooie vind ik vooral dat je de mensen bij 'hun eigen oppervlaktebehandeling' kunt betrekken. De theorie valt dan op z'n plek, letterlijk op de werkplek van de mensen zelf. Zo gaat het veel meer leven. Ook voor mezelf als lesgever trouwens: zulk toegepast onderwijs vergroot ook mijn betrokkenheid bij de lesstof!"

Over het eind van de rit gesproken: "Onlangs nam ik bijvoorbeeld een praktijkexamen Poedercoaten in Nieuw-Vennep af. Je laat cursisten dan het hele protocol doorlopen:

een concreet onderdeel eerst chemisch voorbehandelen, dan spuiten en door de oven halen, waarbij je ook let op persoonlijke beschermingsmiddelen. Maar helemaal toegespitst op de vaardigheden die voor hun eigen werk van belang zijn."

Hij ziet wel dat – mede door de crisis – het aantal cursussen terugloopt en dat "het besef van een goede oppervlaktebehandeling soms wegeeft. Terwijl de technische kennis op dit vakgebied juist zo belangrijk is en bovendien voortdurend in ontwikkeling. De laatste jaren zien we bijvoorbeeld de trend dat processen van de 'zware metalen' richting niet-metalen verschuiven, ook dankzij strengere milieu-eisen. Die verschuiving is nog lang niet voltooid en stopt ook niet over één of twee jaar." En gelukkig voor de VOM: Alfred Stegeman stopt zelf voorlopig ook niet!

De cursus Chemisch voorbehandelen bestaat uit een gedeelte Basiskennis chemische stoffen, waarin aspecten als veilig werken met chemische stoffen, herkennen van chemische stoffen, gevaren en dergelijke aan bod komen. Het gedeelte over Chemisch voorbehandelen zelf behandelt de processtappen, de verschillende materialen en voorbehandelingssystemen, controleaspecten en persoonlijke veiligheid.

Galvanotechniek is een oppervlaktebehandelingstechniek waarbij met behulp van elektrische stroom een metaallaag op een oppervlak wordt aangebracht. Dit wordt gedaan om het oppervlak andere eigenschappen of andere afmetingen te geven. In de galvanotechniek zijn vele vakgebieden terug te vinden; er wordt onder andere gebruikgemaakt van elektrische stroom, chemicaliën, verwarming, metalen enzovoort. Dit betekent dat de basis van de galvanotechniek vooral in de natuur- en scheikunde ligt. Doordat de galvanotechniek zoveel raakvlakken met andere vakgebieden

heeft, moet rekening worden gehouden met een aantal factoren die elkaar onderling beïnvloeden, waarbij niet alleen technische en esthetische factoren, maar ook milieu-, arbo- en energieverbruiksfactoren een grote rol spelen. In de cursussen Galvanotechniek komen al deze factoren aan de orde.

De Opleiding Poedercoaten, ook wel Elektrostatisch Poederlakspuiten (EPS) genoemd, richt zich op de theoretische kennis en praktische vaardigheden binnen de afdeling oppervlaktebehandeling waar poedercoatings verwerkt worden. De cursus is dus zeer geschikt voor alle medewerkers binnen de poedercoatafdeling. Een moderne vorm van werkindeling binnen een poedercoatafdeling is het laten rouleren van medewerkers. Na het volgen van zowel de drie theoretische als de praktische modules kunnen deze medewerkers ingezet worden op de volgende afdelingen: ophangen/afhalen, voorbehandeling, poederapplicatie, kwaliteitscontrole, reparatieafdeling en laboratorium.

MEER INFORMATIE

Voor een compleet overzicht van de inhoud, niveaus, eindtermen en startdata is de cursusbrochure 2010-2011 van de website van de VOM downloaden: www.vom.nl.

Voor gerichte vragen over een op maat gesneden aanbod is cursuscoördinator Ivonne Dentjens graag met een deskundig advies beschikbaar:

Dentjens@VOM.nl
tel. 030-6300390